

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Jeden PIES PRZEWODNIK, dwa...?

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Zapisujemy rozdzielnie, jako dwa wyrazy: PIES PRZEWODNIK, bo to zestawienie takiego samego typu jak artysta malarz czy lekarz pediatra, a więc z drugim członem podrzędnym znaczeniowo. PIES PRZEWODNIK to 'pies, który pełni funkcję przewodnika'. Zazwyczaj tym mianem określa się psy będące przewodnikami osób niewidomych lub niedowidzących – wówczas cała konstrukcja ma postać PIES PRZEWODNIK NIEWIDOMEGO, czasem określenie stosuje się również w odniesieniu do psów odgrywających główną rolę w zaprzęgu. Przyzwyczailiśmy się do tego, że wyraz PRZEWODNIK w znaczeniu 'ten, kto prowadzi; ten, kto przewodzi' ma rodzaj męskoosobowy (a więc w liczbie mnogiej: ci przewodnicy), a w znaczeniu 'książka' lub 'materiał przewodzący prąd' – rodzaj męskorzeczowy (np. węź przewodnik ze sobą). Jednak gdy słowo PRZEWODNIK odnosi się do PSA, jego rodzaj musi się zmienić – na męskożywotny. To znaczy, że w liczbie pojedynczej będzie się odmieniać jak PRZEWODNIK 'osoba', a w liczbie mnogiej jak PRZEWODNIK 'rzecz'. Poprawnie zatem: jeden PIES PRZEWODNIK – dwa PSY PRZEWODNIKI niewidomych; nie mam PSA PRZEWODNIKA – nie mam PSÓW PRZEWODNIKÓW; daj to PSU PRZEWODNIKOWI – PSOM PRZEWODNIKOM; widzę, mam jednego PSA PRZEWODNIKA – widzę, mam dwa PSY PRZEWODNIKI; idę z PSEM PRZEWODNIKIEM – z PSAMI PRZEWODNIKAMI; polegam na PSIE PRZEWODNIKU – na PSACH PRZEWODNIKACH.